

SANGLA III TURBATOOTMISALA
KASUTUSELEVÕTUGA JA SANGLA KÜTTETURBA
TOOTMISALAL KAEVANDAMISMAHTUDE
VÄHENDAMISEGA SEOTUD KESKKONNAMÕJU
HINDAMISE (KMH) PROGRAMM

TALLINN 2011

SISUKORD

1. Kavandatav tegevus ja selle eesmärk	3
2. Kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivide lühikirjeldus.....	4
3. Keskkonnamõju hindamise sisu, sealhulgas Sangla III turbatootmisala ja Sangla küttureurba tootmisalade koosmõju	5
4. Keskkonnamõju hindamisel kasutatav metoodika	7
5. Andmed KMH osapoolte ja töögrupi koosseisu kohta.....	7
6. KMH läbiviimise ajakava.....	9

LISAD

Lisa 1. Maavara kaevandamise loa taotlus (Sangla III turbatootmisala).....	10
Lisa 2. Maavara kaevandamise loa taotlus (Sangla küttureurba tootmisala).....	12
Lisa 3. Sangla küttureurba tootmisala maavara kaevandamise luba KMIN-071.....	14
Lisa 4. Keskkonnamõju hindamise algatamise teade 28.04.2011	16
Lisa 5. Keskkonnamõju hindamise teated 12.05.2011	18

Graafiline lisa 1. Taotletava Sangla III turbatootmisala mäeeraldise plaan M 1:10000

Graafiline lisa 2. Sangla küttureurba tootmisala mäeeraldise plaan M 1:10000

1. Kavandatav tegevus ja selle eesmärk

Kavandatavateks tegevusteks on:

1. Turba kaevandamise alustamine Sangla III turbatootmisalalt, pindalaga 453,92 ha, mäeeraldise teenindusmaa pindala on 522,81 ha (lisa 1). Taotletav mäeeraldis paikneb Tartu maakonna lääneosas Rannu ja Puhja vallas, üleriigilise tähtsusega Sangla turbamaardla (reg. kaart nr 0195) keskosas (gr. lisa 1). Sellest vahetult lõuna pool paikneb AS Elva E.P.T. turbatootmisala. Tegemist on reformimata riigimaaga, taotletava mäeeraldise idaosas on moodustamisel neli riigi reservmaad katastriüksust (AT030926041, AT030926045, AT030701108, AT030701108).

Alal kasvab levib põhiliselt puis- ja lageraba, ida- ja kirdeosas esineb kase enamusega madalsoometsa keskmiselt 15 m kõrguste puudega. Taotletavast mäeeraldisest 100 m ida poolt möödub Sangla peakraav, millesse juhatakse rajatava kuivendussüsteemi vesi. Maapinna absoluutkõrgused jäävad vahemikku 37,5 – 40,5 m. Lähimateks asulateks on Saare 1 km põhja ning Vihavu ja Puhja vastavalt 1 km ja 2,5 km ida pool. Taotletavast mäeeraldisest 1,5 km ida poolt möödub kruusakattega Puhja – Vihavu kõrvalmaantee nr 22114, viimaselt Saarele suunduv kohalik kruusatee aga 0,5 km põhja poolt.

AS Sangla Turbal on kavandatava tegevuse eesmärgiks alustada lähiaastatel Sangla III turbatootmisalalt freesturba kaevandamist katlamajade ja aiandite tarbeks ning turbabriketi valmistamiseks. Käesoleval ajal kaevandab AS Sangla Turvas turbamaardla lõunaosast 650,7 ha suuruselt Sangla kütteturba tootmisala mäeeraldiselt turvast kaevandamisloa KMIN-071 alusel. Nimetatud kaevandamisloa kehtivus lõpeb 2018. aastal. Käesolevaks ajaks on suur osa väljakutest varu ammendumise tõttu välja langenud. Koostatud on peaaegu poolt mäeeraldise pinnast (269 ha) hõlmav väljatöötatud alade korrastamise projekt. Eelöeldust lähtuvalt on taotlejale olemasolevate tootmisvõimsuste ärakasutamiseks ning lepinguliste kohustuste täitmiseks vajalik uue mäeeraldise kasutuselevõtt.

Planeeritava mäeeraldise turbavaru on uuritud Eesti Geoloogiakeskuse poolt 2003. a. (EGF 7554). Keskkonnaministri käskkirjaga nr 276; 05. aprill 2004.a. kinnitati kogu uuringualal (2512,34 ha) Sangla maardla põhjaosas turbavaru alljärgnevalt:

- turba aktiivne tarbevaru 2512,34 ha pindala on 12171 tuh t, sh vähelagunenud turvast 1128,16 ha-l 11987 tuh t ja hästilagunenud turvast 2512,34 ha – 110184 tuh t.
- turba passiivne tarbevaru (kraavide, teede ja elektriliinide kaitsetervikutes) 42,45 ha pindalal 198 tuh t, sh vähelagunenud turvast 14 tuh t ja hästilagunenud turvast 184 tuh t.

Taotletav mäeeraldis võtab uuringualast (2512,34 ha) enda alla 453,92 ha, mille aktiivse tarbevaru hulk on : 883,2 tuh t vähelagunenud turvast ja 814,1 tuh t hästilagunenud turvast. Vähelagunenud turbakihi paksus on taotletaval alal 2,19 m ja hästilagunenud turbal 2,07 m.

2. Sangla kütteturba tootmisalalt (696,24 ha) on AS Sangla Turvas turvast kaevandanud alates 1997.a. maavara kaevandamisloa alusel KMIN-006, mis 2005.a. vormistati ümber maavara kaevandamise loaks KMIN-071 (lisa 3). Käesolevaks ajaks on osa tootmisväljakuid ammendunud ning ettevõttel ei ole võimalik loaga antud mahtu, maksimaalse aastatoodanguga 150 tuh t (lisa 3) täita. Sellest lähtuvalt esitas

AS Sangla Turvas maavara kaevandamise loa muutmise taotluse (lisa 2). Keskkonnaministeeriumile esitatud kaevandamise loa taotluse koostamise käigus, mille tegi Eesti Geoloogiakeskus, korrigeeriti mäeeraldise piire vastavalt reaalsele situatsioonile (gr. lisa 2). Teenindusmaa pindala (696,24 ha) jäi muutumatuks (gr. lisa 2). Mäeeraldise pindala plaanitakse vähendada 40,46 ha. Kehtiva kaevandusloa KMIN-071 järg (lisa 3) on mäeeraldise pindala (650,70 ha), uueks pindalaks 610,24 ha (lisa 2). Uuteks tootmismahudeks on arvestatud maksimaalselt 50 tuh t aastas.

AS Sangla Turvas esitas EV Keskkonnaministeeriumile taotluse (12.08.2010, reg nr 59189) turba kaevandamise alustamiseks Sangla III turbatootmisalalt 453,92 ha suuruselt pinnalt koguses keskmiselt 60 tuh t aastas.

Samuti esitas AS Sangla Turvas Keskkonnaministeeriumile maavara kaevandamise loa KMIN-71 muutmise taotluse (10.03.2011, reg nr 1930), millega soovitakse vähendada mäeeraldise pindala 40,46 ha ja maksimaalset aastast kaevandamismäära 61 tuh t võrra. Uueks aastaseks maksimaalseks kasutusmääraks oleks 50 tuh t aastas.

Muud kaevandamise loa tingimused jäävad samaks.

AS Sangla Turvas esitas 07.04.2011 Keskkonnaministeeriumile kirja (saabunud 11.04.2011, reg nr 2042-3), milles soovib teha maavara kaevandamise loa KMIN-071 muutmise ja kaevandamise loa Sangla III turbatootmisala saamise jaoks ühise keskkonnamõju hindamise.

Keskkonnaministeeriumi 28.04.2011. otsusega nr 12-9/2042-6 (lisa 4) algatati Tartu maakonnas Puhja ja Rannu vallas asuval Sangla III turbatootmisalal kavandatava tegevusega kaasneva keskkonnamõju hindamine tuginedes KeHJS § 3 punktile 1, §5 ja §6 lõike punktile 28, §11 lõikele 3 ja sama seaduse §6 lõike 1 punkti 35 kohaselt algatada Tartu maakonnas Puhja vallas Sangla kütteturba tootmisalal kavandatava tegevusega kaasnev keskkonnamõju hindamine.

Teade kirjeldatud mäeeraldistele KMH algatamise kohta ilmus Ametlikes Teadaannetes 12.05.2011. Maavara kaevandamise loa taotlustega ning keskkonnamõju hindamise algatamise otsusega on võimalik tutvuda Keskkonnaministeeriumi maapõue osakonnas (Narva mnt 7a, 15172 Tallinn) või Keskkonnaministeeriumi kodulehekülje aadressil: <http://www.envir.ee> 1162765 ja <http://www.envir.ee/1162760>.

2. Kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivide lühikirjeldus

Kavandatavaks tegevuseks on **Sangla III turbatootmisala** mäeeraldisel turba kaevandamine 453,92 ha suuruselt pinnalt freesmeetodil 30 aasta jooksul, keskmiselt 60 tuh t, maksimaalselt 70 tuh t aastas. Kokku kaevandatakse 823,2 tuh t vähelagunenud ja 769,3 tuh t hästilagunenud turvast. Turbalasundi keskmine paksus taotletava mäeeraldise piires on 4,26 m.

Taotletava mäeeraldise piiri määramisel sügavuti lähtuti eeldusest, et freesmeetodil on selliselt pinnalt võimalik kaevandada aastas keskmiselt 60 tuh t turvast. Seetõttu on mäeeraldise alumiseks piiriks võetud absoluutne kõrgus 36,0 m, milleni on tootmisväljakuid võimalik isevoolelt kuivendada ilma eesvoole süvendamata.

Eesvooleks on 100 m ida poolt mööduv Sangla peakraav, millesse juhatakse rajatava kuivendussüsteemi vesi.

Turba väljavedu toimub aastaringset autotranspordiga. Selleks tuleb mäeeraldisele ehitada teed ning rajada väljaveotee kirde suunas Puhja- Vihavu teele. Kokku

rajatakse mäeeraldise ja selle teenindusmaale umbes 15 km teid, millest 5 km on võimalik paigutada mäeeraldise ja selle teenindusmaa piiri vahelisele alale ning 10 km jääb mäeeraldise piiresse.

Kaevandamise ettevalmistamise käigus eemaldatakse alalt puud ja alustaimestik ühes 0,1 m paksuse pealmise turbakihi, rajatakse piirde- ja kogumiskraavid, settebasseinid, väljaveoted ning drenide süsteem. Kaevandamine toimub ajavahemikul maist septembrini, väljakute servadel ladustatud turba väljavedu aastaringelt.

Sangla kütteturba tootmisala tegutseval mäeeraldisel on turba kaevandamise jätkamine arvestades reaalseid tingimusi plaanitud jätkata 610,24 ha-l, seega kehtivast loast KMIN-071 (650,70 ha) 40,46 ha väiksemalt pinnalt.

Kehtiva uuringuloaga antud turba kaevandamise tingimused jäävad samaks. Kaevandatavat kütteturba varu on 2144 tuh t, kusjuures kaevandamise keskmine aastamäär on 40 tuh t ning maksimaalne 50 tuh t. Loa kehtivusaeg on 25.05.2018.

Kavandatava tegevuse reaalsete alternatiivsete variantidena on käsitletavad:

- 1) nullvariant ehk uut Sangla III turbatootmisala mäeeraldist ei võeta kasutusele;
- 2) kaevandamine kavandatust väiksemalt alalt;
- 3) kaevandamine kavandatust väiksema kihi paksusega.

3. Keskkonnamõju hindamise sisu, sealhulgas Sangla III turbatootmisala ja Sangla kütteturba tootmisalade koosmõju

Sangla III turbatootmisala kasutuselevõtuga kaasneva keskkonnamõju hindamine sisaldab hinnangut nii tootmisala ja sellega seotud rajatiste väljaehitamise kui ka kaevandamise keskkonnamõjule. Selles lähtudes käsitletakse hindamisprotsessi käigus järgmisi küsimusi:

- mõjutatava keskkonna seisund: geoloogiline ehitus, hüdrogeoloogilised tingimused, maavaravarud, taimestik, loomastik, kaitstavad loodusobjektid, kultuurimälestised ja muinsuskaitseobjektid, inimasustus ja maaomand, kommunikatsioonid, majandustegevus, Sangla kütteturba tootmisala mäeeraldisel toimunud turbakaevandamise senine mõju keskkonna seisundile;
- kavandatav tegevus ja selle reaalsed alternatiivid;
- kavandatava tegevuse ja selle alternatiividega kaasnev oodatav keskkonnamõju põhja- ja pinnaveele (kaevud, Sangla peakraav), taimestikule ja loomastikule, välisõhu kvaliteedile, kaitstavate liikide seisundile, inimeste tervisele ning heaolule ja piirkonna sotsiaal-majanduslikule olukorrale, olemasoleva tootmisala ja selle planeeritava laienduse koosmõju;
- taotletava mäeeraldise ja olemasoleva Sangla kütteturba tootmisala koosmõju;
- kavandatava Sangla III turbatootmisala ja Sangla kütteturba tootmisala planeeritava osalise turbaalade korrastamise vastastikune mõju ja koosmõju;
- kavandatava tegevuse vastavus kehtivatele planeeringutele ja arengukavadele;

- alternatiivsete tegevuskavade võrdlev hinnang, soovitusel kaasnevate negatiivsete keskkonnamõjude leevendamiseks ning keskkonnaseire teostamiseks.

Sangla III turbatootmisala piirneb vahetult läänes Alam-Pedja looduskaitsealaga, seega tuleb hinnata turba kaevandamise mõju ulatust looduskaitsealale.

Tootmisala väljaehitamise etapil on põhilisteks mõjuallikateks kasutatavad masinad, mille abil eemaldatakse mäeeraldiselt taimestik ja sügekiht ning rajatakse kraavide süsteem ja teed. Selle tulemusena muutub kavandatava mäeeraldisel maastikupilt täielikult.

Kaevandamise perioodil on põhilisteks mõjuallikateks rajatud kuivendussüsteem ning turba kaevandamiseks ja transpordiks kasutatavad masinad. Kuivendussüsteemi poolt otseselt mõjutatavaks keskkonnaelemendiks on soosetete veekiht, mille taseme järk-järguline alandamine mäeeraldisel piires tingib veetaseme mõningase alanemise ka mäeeraldisega piirneva ala turbalasundis eeldatavasti umbes 200 m laiuses vööndis. See võib esile kutsuda teatud muudatusi ka planeeritava mäeeraldisega vahetult piirneva ala taimestikus. Otseselt mõjutab kuivendussüsteem ka Sangla peakraavi juhitava vee kogust ja kvaliteeti. Et hinnata kaevandamise võimalikku mõju ümbruskonna salvkaevude veetasemele, on vajalik kaevude kaevandamisele veetaseme mõõtmine 1000 m raadiuses kavandatava freesala ümber nii sügis-talvise miinimumi kui kevadise maksimumi ajal. Kaevude veetaseme mõõtab litsenseeritud ekspert. Mõõtmistest võtavad osa samuti valla keskkonnaspetsialist ning kaevu omanik. Kohapeal koostatakse kõigi osapoolte juuresolekul mõõtmisandmete ning kaevu ja selle ümbruse seisukoha kohta ankeet, mis allkirjastatakse. Määratakse ka kaevude vee kvaliteet (pH, elektrijuhtivus, hapniku sisaldus, redoks potentsiaal jt).

Turba kaevandamise ja laadimisega kaasnevatest mõjuteguritest on kõige olulisem turbatolm, mis mõjutab välisõhu kvaliteeti ja selle kaudu inimeste heaolu ja tervist nii mäeeraldisel piires kui keskmiselt mõnesaja meetri raadiuses sellest väljaspool. Oluline on turbatolmu kui hõljumi allika osa ka mäeeraldisel eesvoolu suunatava vee kvaliteedi mõjutajana. Turba kaevandamisega kaasneva müra tase ei ületa 100 dB, see võib avaldada teatud mõju loomastikule ning inimeste tervisele ja heaolule vaid mäeeraldisel piires ning selle vahetus läheduses. Turba kaevandamise ja laadimisega kaasneb ka mootorite heitgaaside õhku paiskamise ning naftaproduktide pinnasesse või pinnavette sattumise oht, samuti põlengute tekkimise võimalus.

Ka turba laadimise ja transpordiga kaasneb müra ja tolmu, mida tuleb hinnata KMH läbiviimise käigus.

Kaevandamine toimub pinnaviisiliselt freesmeetodil, valmistoodang aunatakse väljaveotee äärde. Turba väljavedu toimub aastaringselt autotranspordiga. Selleks ehitatakse mäeeraldisel teed ning rajatakse väljaveotee kirde suunas Vihavu-Puhja teele, mida mööda veetakse turvas Puhjas asuvasse Sangla Briketitehasesse. Sangla tegutsevalt turbatootmisalalt jätkatakse turba väljavedu mööda olemasolevat raudteed, seega transpordikoormus ei suurene, vaid isegi väheneb seoses kaevandamise mahtude vähenemisega.

Lisaks kavandatava tegevuse poolt looduskeskkonnale avaldatavale mõjule hinnatakse ka võimalikke mõjusid piirkonna sotsiaal-majanduslikule olukorrale (tööhõive, kinnisvara väärtus) ning inimeste puhkamisvõimalustele (marjade korjamine, jaht).

4. Keskkonnamõju hindamisel kasutatav metoodika

Keskkonnamõjude hindamise metoodiliseks aluseks on Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (VV, RT I, 24.03.2005, 15, 87). Lisaks kasutatakse järgmistes õigusaktides ja normatiivdokumentide nõudeid: Looduskaitse-seadus (RK, RT I, 18.07.2004., 53, 373), Maapõueseadus (RK, RT I, 16.12.2004, 84, 572), Jäätmeseadus (RK, RT I, 28.02.2004., 9, 52), Veeseadus (RK, RT I, 01.07.2006., 28, 211), Välisõhu kaitse seadus (RK, RT I, 19.05.2004., 43, 298), Välisõhu saastatuse taseme määramise kord (KM, RTL, 12.04.2006, 33, 591), Müra normtasemed elu- ja puhkealadel, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid (SOM, RTL, 14.03.2002, 38, 511), Heitvee veekogusse või pinnasesse juhtimise kord (VV, RT I, 16.02.2006, 10, 67).

KMH metoodika seisneb keskkonna praeguse seisundi kaardistamises, kavandatava tegevuse ning selle alternatiivide prognoositava keskkonnamõju võrdlemises ja selle alusel optimaalse tegevusvariandi soovitamises. Uurimismeetoditena kasutatakse mõjutatava keskkonna parameetrite (veetasemed ja vee kvaliteet kaevudes ning Sangla peakraavis) ning kõrvalasetseval Sangla kütteturba tootmisalal toimivate mõjutegurite (müratugevus, õhu tolmu- ja niiskussaldus, hõljumi sisaldus veevastuvõtjasse lastavas kuivendusvees) intensiivsuse otsest mõõtmist, vaatlusi, küsitlusi, ekspertarvamusi. Arvesse võetakse KMH protsessi käigus laekunud informatsiooni, arvamusi ja ettepanekuid.

5. Andmed KMH osapoolte ja töögrupi koosseisu kohta

Arendaja: AS Sangla Turvas, registrikood 10148132, aadress Puhja alevik, Puhja vald, 61301 Tartu maakond, kontaktisik Enn Paat, tel. 5068430, e-post enn@sanglaturvas.ee

Otsustaja: EV Keskkonnaministeerium, aadress Narva mnt. 7a, 15172 Tallinn, kontaktisik Taavi Raik, tel. 626 0741, e-post taavi.raik@envir.ee

KMH teostab töögrupp koosseisus:

Töögrupi juht: Mall Orru, OÜ Eesti Geoloogiakeskus, litsents KMH0125, tel 520 4956, e-post orru@egk.ee

Erialaekspertid:

Rein Ramst, OÜ Eesti Geoloogiakeskus, botaanik, tel. 502 8367, e-post: rein.ramst@egk.ee

Ain Anepaio, Tallinna Tehnikaülikool mäeinstituut, müra ja tolmu ekspert, tel. 56682120, e-post: ain.anepaio@ttu.ee

Hans Orru, Tartu Ülikool, välisõhu ekspert, tel. 5227427, e-post: orru@ut.ee

Vastavalt vajadusele kaasatakse töösse täiendavalt erialaeksperte (loomad, linnud looduskaitse).

KMH protsessis osalemises võimalikult huvitatud osapoolteks on Puhja ja Rannu vallavalitsus, RMK Elva metskond, Keskkonnaamet, Eestimaa Keskkonnaühenduste Koda ning naaberkinnistute omanikud (Sangla III turbatootmisala). Sangla kütteturba tootmisalal on käesoleval ajal kehtiv luba KMIN-071, mille käigus on

piirnevate kinnistute omanikelt luba olemas. Kaevandusloa muutmise käigus jäi teenindusmaa pindala, 696,00 ha, muutumatuks.

Taotletava Sangla III turbatootmisala mäeeraldise naaberkinnistute omanikud:

60501:001:0066	Tobia
60501:003:0434	Väike Miku-Jaagu
60501:003:0433	Miku-Jaagu
60501:003:0452	Lemminge
60501:003:0162	Jukola
60501:003:0038	Viinakoja
60501:003:0335	Kaarli
60501:003:0153	Saare
66601:002:0139	Poodikoha
66601:002:0062	Otsa
66601:002:0059	Sooranna
66601:002:0322	Elva metskond 133
66601:002:0321	Elva metskond 132
66601:002:0068	Kase
66601:002:0092	Süti
66601:002:0081	Tuvikese
66601:002:0049	Faraoni
66601:002:0091	Süti
60501:001:0225	Peebu
60501:001:0224	Kaldi-Jaago
60501:001:0235	Järve-Jaago
60501:001:0222	Karja-Jaago
Alam-Pedja looduskaitseala	

6. KMH läbiviimise ajakava

Tegevuse etapp	Aeg
Teade KMH algatamise kohta	12.05.2011.
Ekspertgrupi moodustamine ja KMH programmi koostamine	juuli 2011.
KMH programmi avalik arutelu Rannu vallavalitsuses	september 2011.
KMH programmi esitamine järelvalvajale heakskiitmiseks	oktoober 2011.
KMH aruande esitamine avalikuks aruteluks	aprill 2012.
KMH aruande avalik arutelu	mai 2012.
KMH aruande esitamine heakskiitmiseks	juuni 2012.
KMH aruande kinnitamine	juuli 2012.

Arendaja esindaja:
Kalle Kivaste, juhatuse liige
AS Sangla Turvas
Tel. 7303688
Puhja alevik, 61301 Tartu maakond

Programmi koostaja:
Mall Orru, keskkonnaekspert
OÜ Eesti Geoloogiakeskus
Tel. 520 4956
Kadaka tee 82, 12618 Tallinn

Tallinnas, 05.07. 2011. a.

MAAVARA KAEVANDAMISE LOA TAOTLUS

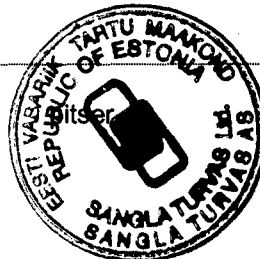
1 Taotleja	1.1. Ettevõtja nimi AS Sangla Turvas	
	1.2. Äriregistrikood (isikukood) 10148132	1.3. Aadress Puhja alevik, Puhja vald 61301 Tartu maakond
	1.4. Majandustegevuse registri number ja registrisse kandmise kuupäev KA00045 12.02.2004. a.	
	1.5. Taotluse koostaja OÜ Eesti Geoloogiakeskus	
2 Kaevandaja	2.1. Ettevõtja nimi AS Sangla Turvas	
	2.2. Äriregistrikood (isikukood) 10148132	2.3. Aadress Puhja alevik, Puhja vald 61301 Tartu maakond
	2.4. Majandustegevuse registri number ja registrisse kandmise kuupäev KA00045 12.02.2004. a.	
3 Maardla	3.1. Maardla nimetus Sangla turbamaardla	3.2. Maardlaosa nimetus Sangla turbamaardla keskosa
	3.3. Maardla (maardlaosa) registrikaardi number 195	3.4. Maardla põhimaavara turvas
	3.5. Maardla tähtsus üleriigilise tähtsusega ☒ kohaliku tähtsusega ☐	
	4.1. Mäeeraldise nimetus AS Sangla Turvas Sangla III turbatootmisala	
4 Mäeeraldis	4.2. Mäeeraldise liik uus mäeeraldis ☒ ümbervormistamine või olemasoleva laiendus ☐ ümberregistreerimine ☐	
	4.3. Mäeeraldise asukoht maakond Tartu	Puhja vald Rannu
	4.4. Mäeeraldise pindala ha 453,92	
	5.1. Pindala ha 522,81	
5 Mäeeraldise teenindusmaa	5.2. Kinnisasja omanike või valdajate ja nendele kuuluvate kinnisasjade katastritunnuste ning pindalade loetelu Eesti Vabariik, reformimata riigimaa	
	5.3. Täiendavate nõusolekute loetelu (vastavalt "Maapõueseaduse" §-le 33) ei ole	
6 Geoloogiline uuring	6.1. Geoloogilise uuringu loa omanik AS Tartu Jõujaam	
	6.2. Geoloogilise uuringu luba loa väljaandja EV Keskkonaministerium	loa kehtivusaeg 19.03.2005. registreerimise nr KMIN-060
	6.3. Geoloogilise uuringu tegija OÜ Eesti Geoloogiakeskus	
	6.4. Geoloogilise uuringu aruanne R. Ramst, S. Liibert, L. Halliste, M. Ermann, 2003. Sangla turbamaardla põhjaosa geoloogilise uuringu aruanne.	
fondi number 7554		varude kinnitamise otsus ja kuupäev EV maavarade ja põhjavee varude komisjoni prot. nr 04-05 21.01.2004. a EV keskkonnaministri 05.04.2004. a. käskkiri nr. 276

7 Maavara- varud	7.1. Aktiivne varu maavara nimetus	tarbevaru	reserv- varu	ühik
	vähelagunenud turvas	883,2		tuh t
	hästilagunenud turvas	814,1		tuh t
	7.2. Passiivne varu maavara nimetus	varu		ühik
7.3. Kaevandatav varu maavara nimetus	vähelagunenud turvas	varu	ühik	tuh t
	hästilagunenud turvas	823,2		tuh t
		769,3		tuh t
8 Maavara- varu kasutamine	8.1. Maavara kasutusala	aiandusturvas, freeskütteturvas, briketi tootmine		
	8.2. Maavara kaevandamise keskmine aastamäär:	kogus		ühik
	turvas	60		tuh t
	8.3. Maavara kaevandamise maksimaalselt lubatud aastamäär:	kogus		ühik
	70		tuh t	
8.4. Taotletav loa kehtivusaeg	30 aastat			
9 Lisade loetelu	9.1. [x]	Seletuskiri koos graafiliste lisadega		
	9.2. [x]	Maavara varude kinnitamise dokumendi ärakiri		
	9.3. [ ]	"Maapõueseaduse §-s 33 nimetatud täiendavate nõusolekute ärakirjad		
	9.4. [ ]	Eraõigusliku isiku omandis oleva maavara korral maakasutusõigust tõendav dokument		
	9.5. [ ]	Eraõigusliku isiku omandis oleva maavara korral maavara omaniku kirjalik nõusolek maavara kaevandamisloa andmiseks, kui maavara omanik ei ole kaevandamisloa taotleja		

Kalle Kivaste
juhatuse liige
nimi ja amet

alkkiri

11. 08. 2010

kuupäev

Loa taotleja

MAAVARA KAEVANDAMISE LOA TAOTLUS

1 Taotleja	1.1. Ettevõtja nimi AS Sangla Turvas	
	1.2. Äriregistrikood (isikukood) 10148132	1.3. Address Puhja alevik, Puhja vald 61301 Tartu maakond
	1.4. Majandustegevuse registri number ja registrisse kandmise kuupäev KA00045 12.02.2004. a.	
	1.5. Taotluse koostaja OÜ Eesti Geoloogiakeskus	
2 Kaevandaja	2.1. Ettevõtja nimi AS Sangla Turvas	
	2.2. Äriregistrikood (isikukood) 10148132	2.3. Address Puhja alevik, Puhja vald 61301 Tartu maakond
	2.4. Majandustegevuse registri number ja registrisse kandmise kuupäev KA00045 12.02.2004. a.	
3 Maardla	3.1. Maardla nimetus Sangla turbamaardla	3.2. Maardlaosa nimetus Sangla turbamaardla lõunaosa
	3.3. Maardla (maardlaosa) registrikaardi number 195	3.4. Maardla põhimaavara turvas
	3.5. Maardla tähtsus üleriigilise tähtsusega ☒ kohaliku tähtsusega ☐	
4 Mäeeraldis	4.1. Mäeeraldis nimetus Sangla kütteturba tootmisala	
	4.2. Mäeeraldis liik uus mäeeraldis ☐ ümbervormistamine või olemasoleva laiendus ☐ ümberregistreerimine ☒	
	4.3. Mäeeraldis asukoht maakond Tartu vald Puhja	
	4.4. Mäeeraldis pindala ha 610,24	
5 Mäeeraldis teenindus- maa	5.1. Pindala ha 696,24	
	5.2. Kinnisasja omanike või valdajate ja nendele kuuluvate kinnisasjade katastritunnuste ning pindalade loetelu Eesti Vabariik, kat. tunnus 66601:006:0008	
	5.3. Täiendavate nõusolekute loetelu (vastavalt "Maapõuuseaduse" §-le 33) ei ole	
6 Geoloogiline uuring	6.1. Geoloogilise uuringu loa omanik -	
	6.2. Geoloogilise uuringu luba -	loa kehtivusaeg -
	loa väljaandja -	registreerimise nr -
	6.3. Geoloogilise uuringu tegija OÜ Eesti Geoloogiakeskus	
6.4. Geoloogilise uuringu aruanne Shirokova, M., Lepp, A., Liiv, U., 1992. Tartu maakonna Sangla, Keressaare, Laukasoo ja Valguta turbamaardlate tootmisalade järeluuringu aruanne.		
fondi number 5271 varude kinnitamise otsus ja kuupäev EV maavarade ja põhjavee varude komisjoni prot. nr 55 04.11.1992. a EV keskkonnaministri 05.04.2004. a. käskkiri nr. 276		

7 Maavara- varud	7.1. Aktiivne varu maavara nimetus	tarbevaru	reserv- varu	ühik
	vähelagunenud turvas	-		tuh t
	hästilagunenud turvas	2235		tuh t
8 Maavara- varu kasutamine	7.2. Passiivne varu maavara nimetus	varu		ühik
	7.3. Kaevandatav varu maavara nimetus	varu		ühik
	vähelagunenud turvas hästilagunenud turvas	- 2144		tuh t tuh t
8 Maavara- varu kasutamine	8.1. Maavara kasutusala	freeskütteturvas, briketi tootmine		
	8.2. Maavara kaevandamise keskmine aastamäär: turvas	kogus		ühik
		40		tuh t
	8.3. Maavara kaevandamise maksimaalselt lubatud aastamäär: turvas	kogus		ühik
	50		tuh t	
	8.4. Taotletav loa kehtivusaeg	25.05.2018.		
9 Lisade loetelu	9.1.[x] 9.2.[x] 9.3. [ ] 9.4.[ ] 9.5. [ ]	Seletuskiri koos graafiliste lisadega Maavara varude kinnitamise dokumendi ära kiri "Maapõueseaduse §-s 33 nimetatud täiendavate nõusolekute ära kirjad Eraõigusliku isiku omandis oleva maavara korral maakasutusõigust tõendav dokument Eraõigusliku isiku omandis oleva maavara korral maavara omaniku kirjalik nõusolek maavara kaevandamisloa andmiseks, kui maavara omanik ei ole kaevandamisloa taotleja		

Kalle Kivaste
juhatuse liige
nimi ja amet

allkiri

pitser

kuupäev

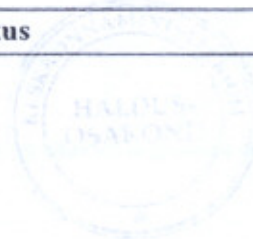
Loa taotleja

Maavara kaevandamise luba

Keskonnaministeerium
(loa väljaandja)

KMIN-071
(registreerimise number)

1 Loa valdaja	1.1 Ettevõtja nimi AS Sangla Turvas	
	1.2 Registrikood 10148132	1.3 Aadress Puhja alevik 61301, Puhja v Tartu mk
	1.4 Mäetööde litsents registreerimise number KA00045 väljaandmise kuupäev 12.02.2004. a kehtivuse tähtaeg	
2 Maardla	2.1 Maardla nimetus Sangla turbamaardla	2.2 Maardlaosa nimetus
	2.3 Maardla (maardlaosa) registrikaardi number 0195	2.4 Maardla põhimaavara turvas
	2.5 Maardla tähtsus üleriigilise tähtsusega ☒ kohaliku tähtsusega ☐	
3 Mäeeraldis	3.1 Mäeeraldis nimetus Sangla kütteturba tootmisala	
	3.2 Mäeeraldis liik uus mäeeraldis ☐ olemasoleva laiendus ☐ ümberregistreerimine ☐ ümbervormistamine ☒	
	3.3 Mäeeraldis asukoht Tartu mk, Puhja v	3.4 Mäeeraldis pindala, ha 650,70
4 Mäeeraldis teenindusmaa	4.1 Pindala, ha 696,00	
	4.2 Rekultiveeritava maa kasutamise otstarve -	
5 Geoloogiline uuring	5.1 Geoloogilise uuringu loa valdaja -	
	5.2 Geoloogilise uuringu luba väljaandja number	loa kehtivus
	5.3 Uuringu tegija OÜ Eesti Geoloogiakeskus	

	5.4 Uuringu aruanne nimetus "Tartu maakonna Sangla, Keressaare, Laukasoo ja Valguta turbamaardlate tootmisalade järeluuring" fondi number 5271				varude kinnitamise otsus ja kuupäev EMK 55 04.11.1992. a EMK 97-57 04.12.1997. a	
6 Maavara varud	6.1 Aktiivsed varud maavara nimetus		tarbevaru	reservvaru	ühik	
	hästilagunenud turvas		2235		tuh t	
	6.2 Passiivsed varud maavara nimetus		varu		ühik	
	-		-		-	
7 Maavara varu kasutamine	6.3 Kaevandatavad varud maavara nimetus		varu		ühik	
	hästilagunenud turvas		2144		tuh t	
	6.4 Mulla maht		kogus		ühik	
	-		-		-	
8 Eritingimused ja piirangud	7.1 Maavara kasutusala küteturvas					
	7.2 Kaevandamise aastatoodang maksimaalne aastatoodang		minimaalne aastatoodang	minimaalse aastatoodangu saavutamise tähtaeg		
	150 tuh t		-	-		
7.3 Loa kehtivus 25.05.2018. a						

kuulutatud 10.06.2005. a

Loa väljaandja ..... 23.05.2005. a .....
Annika Velthut, kantsler (pitsat) (kuupäev)

Märkus: Pindalad näidatakse 0,01 ha täpsusega. Maavarade kogused näidatakse tuhandete tonnide või tuhandete kuupmeetrite täpsusega.

Joh. Kägi
12.05.2005. a

P. Lindberg
13.05.05

Ch. K. K. K.
16.05.05

KESKKONNAMINISTEERIUM

AS Sangla Turvas
Puhja alevik
Puhja
61301 TARTUMAA

28.04.2011 nr 12-9/2042 - 6

Keskkonnamõju hindamise algatamine

AS Sangla Turvas esitas Keskkonnaministeeriumile maavara kaevandamise loa taotluse turba kaevandamiseks Sangla III turbatootmisalal, mis asub Tartu maakonnas Puhja- ja Rannu vallas (saabunud 12.08.2010, reg nr 5918). Maavara kaevandamise luba taotletakse järgmistel tingimustel: mäeeraldise teenindusmaa pindala on 522,81 ha, sealhulgas mäeeraldise pindala on 453,92 ha; mäeeraldise piiridesse jääb 1697,3 tuh t aktiivset tarbevaru, millest kaevandatavat varu on 1592,5 tuh t; maavara kaevandamise maksimaalne aastamäär on 70 tuh t; loa kehtivusaeg on 30 aastat.

Samuti esitas AS Sangla Turvas Keskkonnaministeeriumile maavara kaevandamise loa KMIN-071 muutmise taotluse (saabunud 10.03.2011, reg nr 1930). Taotlusega soovitakse vähendada mäeeraldise pindala 40,46 ha ja maksimaalset aastast kaevandamismäära 61 tuh t võrra. Muud kaevandamise loa tingimused jäävad samaks.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 3 punkti 1 kohaselt tuleb hinnata keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 6 lõige 1 punkt 28 sätestab olulise keskkonnamõjuga tegevusena turba mehhaniseeritud kaevandamise. Sama seaduse § 11 lõige 3 sätestab, et § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuse korral algatatakse kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamine selle vajadust põhjendatuna. Lähtuvalt KeHJS § 11 lõikest 11 peatub tegevusloa (maavara kaevandamise loa) taotluse menetlus kuni aruande heakskiitmiseni.

AS Sangla Turvas esitas 07.04.2011 Keskkonnaministeeriumile kirja (saabunud 11.04.2011, reg nr 2042-3), milles soovib teha maavara kaevandamise loa KMIN-071 muutmise ja kaevandamise loa Sangla III turbatootmisala saamise jaoks ühise keskkonnamõju hindamise.

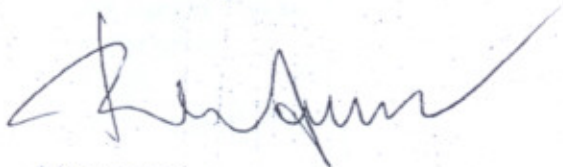
Arvestades eeltoodut ning tuginedes KeHJS § 3 punktile 1, § 5 ja § 6 lõike 1 punktile 28, § 11 lõikele 3 algatada Tartu maakonnas Puhja vallas asuvas Sangla turbamaardlas Sangla III

Narva mnt 7a
15172 Tallinn
Reg nr 70001231

telefon 626 2802, faks 626 2801
Keskkonnaministeerium@envir.ee
www.envir.ee

turbatootmisalal kavandatava tegevusega kaasneva keskkonnamõju hindamine ja sama seaduse § 6 lõike 1 punkti 35 kohaselt algatada Tartu maakonnas Puhja vallas Sangla turbamaardlas Sangla kätteturba tootmisalal kavandatava tegevusega kaasneva keskkonnamõju hindamine.

Lugupidamisega

Rita Annus
Kantsler

Taavi Raik 626 0741; taavi.raik@envir.ee

AMETLIKUD TEADAANDED

eRIK

Kinnistusraamat

Äriregistri teabesüsteem

Äriregistri ettevõtjaportaal

12.05.2011

Keskkonnamõju hindamise teated

Keskkonnaministeerium teatab, et algatas 28.04.2011 kirjaga nr 12-9/2042 keskkonnamõju hindamise seoses Sangla Turvas AS-i kavandatava kaevandamisega üleriigilise tähtsusega Sangla turbamaardlas Sangla III turbatootmisalal ning maavara kaevandamise loa KMIN-071 muutmise kohta.

Sangla Turvas AS-i, registrikood [10148132](#), taotletav Sangla III turbatootmisala asub Tartu maakonnas Puhja ja Rannu vallas. Luba taotletakse järgmistel tingimustel: mäeeraldise teenindusmaa pindala on 522,81 ha, sealhulgas mäeeraldise pindala on 453,92 ha; mäeeraldise piiridesse jääb 1697,3 tuh t aktiivset tarbevaru, millest kaevandatavat varu on 1592,5 tuh t; maavara kaevandamise maksimaalne aastamäär on 70 tuh t; loa kehtivusaeg on 30 aastat.

Maavara kaevandamise loa KMIN-071 muutmisega soovitakse vähendada mäeeraldise pindala 40,46 ha ja maksimaalset aastats kaevandamisemäära 61 tuh t võrra. Muud kaevandamise loa tingimused jäävad samaks.

Maavara kaevandamise loa taotlustega ning keskkonnamõju hindamise algatamise otsusega on võimalik tutvuda Keskkonnaministeeriumi maapõue osakonnas (Narva mnt 7a, 15172 Tallinn) või Keskkonnaministeeriumi kodulehekülje aadressidel: <http://www.envir.ee/1162765> ja <http://www.envir.ee/1162760>.

Registrite ja Infosüsteemide Keskus - Lõkke 4, 19081 Tallinn. Tel. 6 636 322 Faks 646 0165 rik.info@just.ee [Kasutustingimused](#)